

JAARVERSLAG 2022

STICHTING DUIVENVOORDE

DUIVENVOORDE

JAARVERSLAG STICHTING DUIVENVOORDE 2022

MISSIE

Duivenvoorde is een unieke groene plek van kasteel, collectie, park en landerijen waar met liefde de historie van het leven op Duivenvoorde wordt verteld. Onze missie is om heden en verleden te verbinden en hier iedere dag nieuwe herinneringen aan toe te voegen. Alles wat op Duivenvoorde gebeurt, draagt op een verantwoorde en creatieve wijze bij aan het behoud en de ontwikkeling van het landgoed.

VISIE

Duivenvoorde koestert het verleden en het heden door ons open te stellen voor die momenten in ieders leven die persoonlijk belangrijk of dierbaar zijn. Wij willen dat ieder bezoek een betoverende en onvergetelijke ervaring is waardoor een tijdloze verbintenis ontstaat met deze bijzondere plek. Duivenvoorde wil toonaangevend zijn als plek van schoonheid en geborgenheid in de drukke Randstad.

1. DUIVENVOORDE - INLEIDING

Landgoed Duivenvoorde is een uniek en oorspronkelijk ensemble van kasteel met historisch interieur en een museale collectie, een wandelpark en omliggende landerijen, waarvan voor het eerst melding is gemaakt in 1226. De totale omvang van het landgoed is 262 hectare. Duivenvoorde ligt tussen Den Haag en Leiden en vormt samen met koninklijk Landgoed De Horsten de laatste nog intacte groene verbinding tussen de duinen en het Groene Hart. Het gebied is cultuurhistorisch en ecologisch van groot belang. Het landgoed functioneert financieel en organisatorisch als een geheel, waarbij de samenstellende delen elkaar ondersteunen en versterken.

Het kasteel, met historische interieurs en kunstcollectie, is als officieel geregistreerd museum opgenomen in het Museumregister. Het kasteel behoort tot de top 100 Rijkmonumenten van Nederland en is onderdeel van de 10 topkastelen in Nederland. Stichting Duivenvoorde heeft de culturele ANBI-status en ontvangt geen structurele exploitatiesubsidie en is geheel aangewezen op eigen inkomsten en fondsenwerving. De strategie voor het behoud van het ensemble Duivenvoorde is gericht op het realiseren van een duurzame, samenhangende en financieel gezonde ontwikkeling van het landgoed met zijn natuur, museale en bedrijfsmatige waarden. Naast de museale functie wordt het kasteel met direct omliggende omgeving gebruikt als locatie voor huwelijken, diners, concerten, ontvangsten en vergaderingen. Het park is een wandelpark met belangrijke natuurwaarden. De omliggende landerijen hebben een agrarische functie maar ook hier wordt aandacht besteed aan behoud van landschaps- en natuurwaarden. Het park, de omliggende landerijen en de nieuwe buitenplaats Haagwijk verschaffen nog altijd een uniek woongenot in het groen op Duivenvoorde.

Covid was in 2022 nog niet geheel weg. In januari kon Nederland uit de Lockdown en tot medio april gold de 1 ½ meter afstand. De pandemie heeft helaas ook in 2022 nog zijn weerslag gehad op de bezoekerscijfers van het museum. De doelgroep die in hoofdzaak bestaat uit mensen boven de 50 jaar, bleek angstig en verkoos het niet om in groten getale ons kasteel met de kleine kamers te bezoeken. Tot na de zomer was dit effect merkbaar. De feestelijke opening van het seizoen is in april doorgegaan, gecombineerd met de Vriendenbijeenkomst.

2. BESTUUR EN ORGANISATIE

Het bestuur van de Stichting Duivenvoorde was van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 als volgt samengesteld:

De heer mr. A.G.J. baron Van Wassenaer van Catwijck	voorzitter
Mevrouw drs. J.C. Wiesenhaan	vice-voorzitter
De heer mr. R.W. baron Snouckaert van Schauburg	secretaris- penningmeester
Mevrouw mr. E.B. barones Schimmelpenninck van der Oye	algemeen bestuurslid
Mevrouw drs. S. van der Stok-De Clercq	algemeen bestuurslid
Mevrouw drs. F.M. Diercks	algemeen bestuurslid
De heer mr. ir. drs. P. Arensman	algemeen bestuurslid
De heer drs. C. baron van Boetzelaer	algemeen bestuurslid
De heer M. Tiethoff	algemeen bestuurslid

In het najaar van 2022 is afscheid genomen van mevrouw mr. E.B. barones Schimmelpenninck van der Oye en de heer drs. C. baron van Boetzelaer, beiden algemeen bestuurslid. De heer M. Tiethoff heeft voorjaar 2022 de plaats van de heer drs. C. baron van Boetzelaer ingenomen.

Het bestuur kwam in het verslagjaar viermaal in vergadering bijeen en eenmaal een gehele dag in november 2022 om te spreken over het beleid. Het bestuur ontvangt geen vergoeding. De Governance Code voor cultuurinstellingen wordt toegepast. De tijdens de periode van Corona (januari 2021 tot eind 2022) ingestelde overleg structuur tussen 3 leden van bestuur en de directie is periodiek op verzoek 5 maal online bijeen geweest. Eind 2022 is dit overleg ontbonden.

Rooster van aftreden bestuur van de Stichting Duivenvoorde

Om redenen van complexiteit en continuïteit hanteert het bestuur maximaal 3 termijnen van 4 jaar. Als een van zittende leden in zijn of haar tweede termijn het voorzitterschap op zich neemt, zal de tweede termijn vanaf dat moment opnieuw gaan lopen. Een voorzitter kan daardoor altijd 4 jaar voorzitter zijn.

Dit betekent:

Mr. A.G.J. baron van Wassenaer van Catwijck (voorzitter per 01-01-2019)	per 01-01-2025
Mr E. baronesse Schimmelpenninck van der Oye	per 07-09-2022 afgetreden
Mr. R.W. baron Snouckaert van Schauburg	per 14-11-2024
Mevrouw drs. S. de Clercq	per 01-01-2026
Mevrouw drs. J.C. Wiesenhaan	per 11-10-2024
De heer drs. C. Baron van Boetzelaer	per 01-04-2022 afgetreden
Mevrouw drs. F.M. Diercks	per 02-06-2027
De heer mr. ir. drs. P. Arensman	per 01-08-2027
De heer M. Tiethoff	per 01-04-2026

Samenstelling team/medewerkers Stichting Duivenvoorde van 1 januari tot 31 december 2022:

Antoinette van Dorssen	Directeur	1,0 fte
Dick de Vlieger	Landgoed opzichter	1,0 fte
Thomas Groen	Hoofd Relaties & Development	1,0 fte
Simone Nieuwenbroek	Conservator	0,8 fte
Rianne Keijzer	Medewerker bosbouw	0,4 fte
Eric Hoogstraat	Medewerker bosbouw	per maart 2022 met pensioen
Une van der Gronden	Kasteel huismeester	0,7 fte
Merel IJsbrandy	Hoofd bedrijfsvoering	per 01-12-2022 uit dienst
Marijn van Drooge-Brouwer	Medewerker sales	per 01-04-2022 uit dienst
Daphne Brekelmans	Medewerker sales	per 31-12-2022 uit dienst

In 2022 is de functie conservator binnen de eigen formatie gekomen. De functie van kasteel-beheerder was in 2021 niet ingevuld binnen de formatie maar op vrijwillige basis vervuld; per 1 augustus 2022 heeft Une van der Gronden deze functie onder de nieuwe functienaam Huismeester voor 0,7 fte ingevuld. Per 1 mei 2022 is Daphne Brekelmans als junior medewerkers sales gestart echter de functie bleek niet passend te zijn en zij heeft najaar 2022 de functie Office Manager tot 1-1-2023 ingevuld. De bedrijfsvoering verliep in 2022 niet optimaal. Als gevolg van de nasleep van Covid is in 2022 ook de relatief kleine staf veelvuldig geveld door deze ziekte. Gecombineerd met het zwangerschapsverlof van het Hoofd bedrijfsvoering en de (interne) wisselingen, was het een lastig jaar op personeelsgebied.

De vaste staf is regelmatig bijeengekomen in het teamoverleg en maandelijks heeft een bilateraal overleg met de directeur en de individuele medewerkers plaatsgevonden. Het periodieke coördinatoren-overleg tussen teamleden en de coördinatoren van de verschillende vrijwilligersteams gastheren/vrouwen, gidsen, collectie-registratie, ICT, good housekeeping, huismeester, heeft nagenoeg maandelijks plaatsgevonden.

In 2022 waren ruim 100 vrijwilligers werkzaam bij de Stichting. Vanwege de nasleep van Covid -19 waren de vrijwilligers soms niet in staat om te komen of waren zij ziek. Voor alle vrijwilligers en staf-medewerkers zijn de geplande BHV- en Reanimatiecursussen doorgegaan onder leiding van Peter Nieuwenbroek. In de zomer heeft in de tent de vrijwilligersbijeenkomst plaatsgevonden en eind november was er weer een mooie feestelijke vrijwilligersbijeenkomst waarbij alle vrijwilligers een kerstpakket kregen. In 2022 is met alle vrijwilligers een '10-minutengesprek' gevoerd om te horen hoe het ging en waar verbeterpunten zaten. Dit is zeer positief ontvangen en met van de suggesties hebben geresulteerd in verschillende maatregelen en veranderingen binnen het kasteel. Voor alle vrijwilligers is een extra bedrag toegekend om een uitje te doen met de groep vrijwilligers waarbinnen zij actief zin. Zo zijn de gidsen naar Twickel gegaan en daar ontvangen met een uitgebreide rondleiding en lunch, de buiten vrijwilligers naar de tuinen van Trompenburgh en de groep Good Housekeeping naar kasteel de Haar om daar een kijk achter de schermen te krijgen van collectiebeheer. Deze 'uitjes' met elkaar zijn zeer gewaardeerd en zorgden voor een goed samenhang binnen de groepen.

3. KASTEEL

In 2022 is het aantal museumbezoekers gestegen t.o.v. 2021, maar de effecten van Covid waren nog merkbaar. Ons over het algemeen oudere publiek durfde en wilde niet meteen na de Lock down naar het kasteel komen. De invoering van de audiotour als aanvulling op het bezoek in groepsverband met een gids heeft ervoor gezorgd dat we met het reguliere museumbezoek in 2022 toch boven het niveau van 2019 zaten. Het aantal losse wandeltickets is afgenomen t.o.v. de corona-jaren met circa 10% en de jaarwandelkaartabonnementen met 7%. Een verschijnsel dat in alle wandelparken is waargenomen.

Bezoekersaantallen 2021 en 2022						
	Losse tickets			Abonnement		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Museumbezoekers	1.069	2.952	9.672			
Parkrondleidingen	52		99			
Concerttickets	400	165	101			
Wandeljaar kaarten				748	691	368
Losse wandeltickets	18.532	16.554	12.285			
Parkeerkaarten						341
Totaal	20.053	19.671	22.157	748	691	709
Losse parkeerkaarten (dag ticket)			6032			

Vanaf 1 april 2022 werden de bezoekers van Duivenvoorde gevraagd een parkeerticket aan te schaffen voor het parkeren van hun auto op de parkeerplaats voor een dag of een jaarabonnement. Dit heeft geresulteerd in een inkomstenstroom, noodzakelijk voor de exploitatie.

Schilderwerkzaamheden

Dankzij steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds is de zonnwijzer in de tuin voor het kasteel gerestaureerd waarbij deze opnieuw is geschilderd naar de oorspronkelijke kleurstelling. Voor wat betreft het onderhoud van het kasteel zijn de schuiframen de zuidzijde van het kasteel geschilderd, zowel aan de binnen- als de buitenzijde. Daarnaast zijn in de Groene Salon de luiken aan de brugzijde van de kamer open gemaakt, waardoor ook door de wandkasten het open zicht op de voorvijver en de centrale zichttas is teruggebracht. Besloten is deze luiken niet te overschilderen, aangezien de oorspronkelijke kleur op de buitenzijde van de luiken zichtbaar is.

Stichting Duivenvoorde dankt ook dit jaar weer het Mondriaan Fonds voor de toekenning van de Compensatieregeling in het kader van Coronasteun. Dankzij deze ruime financiële bijdrage kon Duivenvoord o.a. aan alle 110 vrijwilligers een uitje in groepsverband aanbieden. Na de periode van Corona waarbij niemand aanwezig mocht zijn op het kasteel was dit voor de betrokkenheid en cohesie van de groep erg goed. Daarbij konden noodzakelijke aanpassingen i.r.t. de toegankelijkheid en klantvriendelijkheid gedaan van dit bedrag gedaan worden.

4. LANDGOED

De samenstelling van landgoed Duivenvoorde is ongewijzigd en bestaat per 31 december 2022 uit de volgende onderdelen:

Kasteel Duivenvoorde	0.30.84 ha
Park, bos, moestuin, wegen en watergangen	42.47.83 ha
Verpachte hoeven en los land	206.96.48 ha
Bloot-eigendom erfpachtpercelen	12.04.97 ha

Het park Duivenvoorde staat steeds meer in de belangstelling en dagen met mooi weer wisten vele wandelaars en paviljoenbezoekers Duivenvoorde te vinden. Het reguliere onderhoud zoals het onderhoud van de paden, zwerfvuil opruimen, maai- en snoeiwerk van het park, vergde dan ook een continue aandacht van het team samen met de buitenvrijwilligers en ook de grote Leidse tuin met paviljoen, boomgaard, bloembedden, kruidentuin, en leifruit, wordt steeds onderhoud intensiever.

Het onderhoud aan wegen, paden en beplanting op Buitenplaats Haagwijk wordt door personeel en vrijwilligers van Duivenvoorde uitgevoerd en vergde in 2022 veel tijd en aandacht.

In januari 2022 is de aanplant gerealiseerd van een deel van de uitgekochte kwekerij Van Paridon, op Vliet en Wegen. Het perceel ten noorden van dit pad, ter grootte van ca. 6000 m² is beplant met zaailingen van bomen en heesters uit het eigen wandelpark en de omgeving. Op deze wijze wordt de landschappelijke natuurwaarde op een fraaie wijze vergroot. Met dit perceel opgaand bos is ook een groene buffer gerealiseerd tussen de (toekomstige) bebouwing van gemeente Voorschoten en de Duivenvoorde Corridor.

De geliberaliseerde pachtcontracten van de twee grote melkveehouderijen zijn herzien, waarbij met name de regels voor wat betreft duurzaamheid en 'natuurvriendelijk boeren' zijn besproken. De volledige overstap naar natuur-inclusief boeren is vooralsnog een stap te ver, maar is wel onderdeel van de 'verlanglijst' van de Stichting.

De vraag naar hardhout is mede door de energiecrisis gestegen. De vraag naar hout uit het park en de hakhoutbossen van Duivenvoorde neemt toe en de prijs is, zoals ook landelijk zichtbaar, verhoogd. Mede door de zware februaristorm was de voorraad aanzienlijk maar in het najaar reeds uitverkocht.

De resultaten van het 'kennisprogramma klimaatrobuuste buitenplaatsen' onderdeel van het onderzoeksprogramma de Groenblauwe Monitor, waar Duivenvoorde bij aangesloten is, heeft aangetoond dat het landgoed er op gebied van uitdroging niet slecht voorstaat. Dit komt met name door de ligging in het westen (meer neerslag) en de aanwezigheid van relatief veel sloten en waterpartijen, waardoor droge en natte periodes minder impact hebben op de bomen en andere begroeiing.

Overleggen met strategische partners waaronder Nationaal Park Hollandsche Duinen, verschillende platformen vanuit de Provincie Zuid-Holland en Holland Rijnland, hebben in 2022 weer regelmatig fysiek plaatsgevonden of zijn wegens de pandemie uitgesteld.

5. MUSEUM, COLLECTIE EN ONDERHOUD

Gedurende het museumseizoen (april tot en met december) stond Duivenvoorde in het teken van de bijzondere band van de familie Steengracht met het Mauritshuis, dat in 2022 tweehonderd jaar bestond. Het Mauritshuis vierde dit bijzondere jubileum met de tentoonstelling In volle bloei. Duivenvoorde sloot hierbij aan met de tentoonstelling Bloeiend Duivenvoorde. Hierbij stonden de bloemen en natuurmotieven door de hele collectie centraal: van behang tot kamerschermen, van jurken tot porselein en natuurlijk met de prachtigste boeken. De belangrijkste onderligger van de tentoonstelling was het verhaal over Johan Steengracht van Oostcapelle (1782-1846), de eerste directeur van het Mauritshuis en grootvader van de negentiende-eeuwse kasteelheer Hendricus Adolphus Steengracht (1836-1912). Voor de tentoonstelling is intensief samengewerkt met het Mauritshuis. Bij de start van het museumseizoen is er door het Mauritshuis een video ontwikkeld waarbij de familieband met Duivenvoorde werd belicht. Daarnaast is er ook op het gebied van marketing, pers en voor lezingen aansluiting gezocht.

Aan de tentoonstelling hebben diverse fondsen bijgedragen, waaronder het Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland, de Vrienden en begunstigers van Duivenvoorde. Dankzij steun van de M.O.A.C. gravin van Bylandt Stichting is bij de tentoonstelling een audiotour – Nederlands en Engelstalig – gerealiseerd.

Randprogrammering

Tijdens het museumseizoen is er een brede randprogrammering georganiseerd. Deze sloot deels aan op de tentoonstelling en deels was deze bedoeld om nieuwe doelgroepen te bereiken of herhaalbezoek te stimuleren. Gedurende het jaar zijn er tien speciale museumkaartarrangementen georganiseerd, waarbij circa 70 personen per arrangement zijn ontvangen met een rondleiding door het kasteel of de tuinen. Begin december vonden de traditionele Lichtjesrondleidingen plaats in combinatie met Kerst op Duivenvoorde.

Zolderrondleidingen

Voor het eerst zijn in 2022 de zolders en depots van Duivenvoorde opengesteld voor het museumpubliek tijdens de zolderrondleidingen in de nazomer. In totaal zijn er ruim 36 rondleidingen op de zolders verzorgd en hebben meer dan 400 bezoekers kunnen genieten van de verborgen plekken binnen het kasteel waarbij het personeel van Duivenvoorde centraal stond. Deze activiteit heeft veel aandacht in de lokale media (TV en Radio West, Radio Sleutelstad en de lokale kranten) gegenereerd.

Lezingen bij het haardvuur

Nieuw dit jaar waren de lezingen bij het haardvuur. In een volle en sfeervolle Marotzaal én bij een knapperend haardvuur spraken vier specialisten op twee avonden over onderwerpen die aansloten bij de tentoonstelling. Hierbij zijn Diederik Gussekloo en Lenneke Berkhout spraken over de tuinbaasfamilie Gussekloo en hun onderzoek naar deze familie. In september is een duo-lezing georganiseerd waarbij Quentin Buvelot, conservator van het Mauritshuis, en Simone Nieuwenbroek, conservator van Duivenvoorde, beiden vanuit hun eigen specialisme ingingen op de band tussen beide instellingen.

Bruikleen Stadhouders Willem V servies

In juni 2022 opende in het Royal Castle Museum in Warschau de tentoonstelling 'Landscapes on porcelain'. Drie van de borden uit het Stadhouders Willem V-servies van Kasteel Duivenvoorde zijn in bruikleen gegeven voor deze tentoonstelling; de borden 'De stad Zierikzee', 'De Binnen Amstel en 't Diaconie Weeshuis te Amsterdam' en 'De stad Tolen'. Bij het uit- en inpakken van de objecten en de beide conditiecontroles in Warschau is door Duivenvoorde virtueel gekoerierd. De conservator van Duivenvoorde heeft bijgedragen aan de catalogus van de expositie met een artikel over deze bijzondere collectie.

Afronding archiefinventaris

In het najaar van 2022 is de inventarisatie van het Huisarchief van Duivenvoorde voltooid. Een werk van jaren, tussen 1998 en 2022 is dit omvangrijke project in twee fasen volbracht. Ruim achtentwintig strekkende meter archief is nu toegankelijk voor onderzoek naar de geschiedenis van Duivenvoorde. Stichting Duivenvoorde dankt de vrijwilligers die jaren aan dit bijzondere project hebben bijgedragen en nu hebben afgerond. Een stagiair van de Universiteit Leiden heeft de inventarisatie van het Stichtingsarchief afgerond en een eerste conceptinventaris, een plaatsingslijst en een archiefbewerkingsplan opgesteld.

Boekpresentatie en Rondleidingen

In september 2022 is het boek over het leven van Jan II van Wassenaer, burggraaf van Leiden, 'Tragiek en heldendom', geschreven door Louise van Wassenaer gepresenteerd aan de pers en relaties. Louise van Wassenaer heeft hiervoor zes jaar onderzoek gedaan naar het roemruchte leven van 'Jan met de kaak'. Een van de schilderijen van Jan met de kaak hangt op Duivenvoorde. Bij het boek is een podcast verschenen.

In 2022 werd het rampjaar 1672 herdacht. Door de NTR is hierover een zevendelige documentaireserie ontwikkeld, waarvoor Duivenvoorde het decor vormde. Tijdens de Dag van het Kasteel (Tweede Pinksterdag) sloot Duivenvoorde aan bij dit thema, met een speciaal hiervoor ontwikkelde rondleiding over Duivenvoorde en de familie Van Wassenaer tijdens het rampjaar.

6. RELATIES & DEVELOPMENT

Relaties en Development heeft zich in 2022 verder kunnen ontwikkelen als een belangrijk onderdeel van Duivenvoorde. Na de Lock down nam vanaf voorjaar 2022 de vraag naar verhuur van kasteel en evenementen aanzienlijk toe en bleek Duivenvoorde een gewilde locatie voor zowel zakelijke als privé-evenementen. Het jaar was voor Duivenvoorde een druk jaar vol evenementen. Mede door de uitgestelde evenementen van 2020 en 2021 werden er in 2022 ruim 35 huwelijken gevierd, al dan niet met een diner en feestavond. Het kasteel is tevens veel gebruikt voor zakelijke bijeenkomsten, waaronder De Utrecht Conferentie vanuit het Ministerie van Buitenlandse Zaken in april 2022. Er was een aanzienlijke toename van vergaderingen in de Zuidvleugel en er waren twee grote evenementen met meer dan 600 bezoekers op het landgoed, vanuit een financiële instelling en een automatiseringsbedrijf.

Dankzij deze vele bijeenkomsten was het mogelijk om de voorzieningen, zoals de audio-installatie binnen het kasteel te verbeteren en een aantal presentatieschermen is aangekocht. Dit heeft Duivenvoorde nog aantrekkelijker gemaakt als locatie voor bijeenkomsten en evenementen; Duivenvoorde bleek in 2022 een gewilde locatie voor zowel zakelijke als privé-evenementen.

In 2022 heeft Duivenvoorde vele verschillende momenten georganiseerd waarop de Vrienden van Duivenvoorde, Boomadoptanten, donateurs en relaties werden uitgenodigd. De borrel in het bos voor de boomadoptanten, de Vriendenavond en vooral de drie speciale ontvangsten voor relaties en donateurs tijdens de Lichtjesavonden, zijn zeer positief ontvangen en zullen worden gecontinueerd de komende jaren in opmaat naar het 800jarig bestaan in 2026. Door deze evenementen wil Duivenvoorde de band met haar relaties versterken en hen bedanken voor hun steun. De evenementen boden de genodigden de mogelijkheid om exclusieve rondleidingen te krijgen, deel te nemen aan lezingen en te genieten van bijzondere optredens en tentoonstellingen. Door deze bijzondere ervaringen hoopt Duivenvoorde haar relaties nog meer te betrekken bij het landgoed en haar geschiedenis.

Website

Eind 2021 is gestart met het opstellen van een plan van eisen voor een nieuwe website en in april 2022 is de nieuwe website, na realisatie door het bureau De Heren Van, gelanceerd. De site, gebouwd op een WordPress omgeving, is zeer gebruiksvriendelijk voor bezoekers en medewerkers. Naast het verstrekken van veel informatie over de geschiedenis van het landgoed en kasteel, is de site ook gekoppeld met de gebruikte systemen zoals TicketTeam en Magic. Dit betekent dat bezoekers gemakkelijk tickets kunnen kopen voor evenementen en rondleidingen op het landgoed. De nieuwe website blijkt een belangrijk hulpmiddel en zeer aantrekkelijk te zijn voor bezoekers die meer willen weten over het rijke verleden van Duivenvoorde en het prachtige landgoed willen verkennen.

Met de nieuwe website is ook de nieuwsbriefmodule aangepast,. Waar Duivenvoorde in 2021 nog gebruikmaakte van Mailchimp is er overgestapt naar Mailpoet, dat gekoppeld is aan de site waardoor content makkelijk verstuurd kan worden en het ook mogelijk is regelmatig nieuwsbrieven te versturen.

Vrienden van Duivenvoorde

In 2022 hebben zich totaal 80 nieuwe Vrienden van Duivenvoorde aangemeld. De Vrienden hebben een speciale Vriendenpas ontvangen en is het proces om Vriend te worden is geautomatiseerd en gekoppeld aan het systeem Ticketteam. Het lidmaatschap Vriend van Duivenvoorde is hiermee een stuk professioneler en minder foutgevoelig. Als Vriend van Duivenvoorde steunt men het behoud en de ontwikkeling van landgoed Duivenvoorde en krijgen Vrienden met de Vriendenpas diverse voordelen, zoals gratis toegang tot het landgoed, vroeg boek voordelen voor evenementen en (tijdelijke) korting op bepaalde producten in de kasteel en landgoed winkel.

Boomadoptie.

In 2022 heeft de boomadoptie, 'Vier het Leven op Duivenvoorde' meer bekendheid gekregen en is de omzet aanzienlijk gestegen met ruim €35.000,- middels de culturele ANBI-regeling dus verspreid over een langere periode. Vele mensen gegrepen de kans om een boom te adopteren en zo bij te dragen aan het behoud van Duivenvoorde en een plek voor zichzelf om een bijzonder of emotioneel moment te herdenken. In september is het eerste relatie evenement georganiseerd speciaal voor Boomadoptanten. Hierbij kregen zij de kans om meer te leren over geadopteerde bomen en elkaar te ontmoeten. Het was een geslaagde dag waarbij er veel enthousiaste reacties werden ontvangen. Dit ontvangst zal jaarlijks worden herhaald.

Kasteel- & Landgoedwinkel

De kasteel en landgoedwinkel op Duivenvoorde heeft in 2022 een mooie omzet weten te behalen. De winkel was geopend van april tot eind december en heeft een breed assortiment aan producten aangeboden, waaronder ook eigen producten gekoppeld aan de tentoonstelling Bloeiend Duivenvoorde.

De honing van het landgoed is er nog steeds maar daarbij heeft Nicole van Utenhove een groot aantal nieuwe jams, geleien en bijzondere landgoedproducten speciaal voor de winkel gemaakt, die aantrekkelijk zijn voor de bezoekers. Deze eigen producten van Duivenvoorde zijn een belangrijke aanvulling op het assortiment en dragen bij aan het behoud van het landgoed. Sinds het verplaatsen van de winkel vanuit de Hof Van Duivenvoorde naar het kasteel is de verkoop zeer succesvol.

Nieuwe Sinterklaas voorstellingen en Halloween

Nieuw dit jaar waren de voorstellingen "Verhalen van Sinterklaas". Alle 6 voorstellingen waren uitverkocht en ruim 500 bezoekers hebben genoten van het bijzondere evenement. Dit buitengewone succes zal een vast onderdeel worden van het evenementenprogramma. Naast de trouwe bezoekers heeft deze voorstelling ook een nieuwe doelgroep, ouders met kleine kinderen, kennis laten maken met Duivenvoorde. Ook Halloween was eind oktober een groot succes met vele activiteiten voor jong en oud. Door het organiseren van deze evenementen weet Duivenvoorde zich te onderscheiden juist voor deze doelgroep van ouders en jongeren.

Vergroten naamsbekendheid Duivenvoorde

In 2022 heeft Duivenvoorde verder gewerkt aan het vergroten en uitbreiden van de naamsbekendheid. Dit door o.a. filmopnames te faciliteren van de Club van Sinterklaas en de NTR-serie Het Rampjaar 1672 en de persbijeenkomst voor de boekpresentatie van het boek 'Tragiek en Heldendom' van auteur Louise van Wassenaer en de seizoenopening van de tentoonstelling Bloeiend Duivenvoorde.

Ook de koppeling van de nieuwe website aan Google Grants, verhoogd de vindbaarheid en naamsbekendheid van Duivenvoorde. Duivenvoorde kan, als culturele ANBI kosteloos adverteren op Google. Ook werden er vaker een nieuwsbrief verstuurd naar vrijwilligers, bezoekers en geïnteresseerden dan voorgaande jaren; het nieuwsbrief bestand is gestegen tot ruim 4.500 geïnteresseerden. Door deze marketinginspanningen en media-aandacht is Duivenvoorde steeds bekender geworden bij een breder publiek.

7. ALGEMEEN FINANCIËEL BEELD

De nasleep van het coronavirus was begin 2022 merkbaar. De bezoekersaantallen van het kasteel/museum bleven de eerste maanden achter. Uiteindelijk zijn de opbrengsten kasteel/museum in 2022 alsnog boven begroting en opbrengsten 2021 uitgekomen. De commerciële verhuur van het kasteel kwam daarentegen direct na het einde van de lockdown op gang en in 2022 hebben er zeer veel feesten, partijen en overige commerciële verhuur plaatsgevonden. Daarbij zijn er dit jaar ook vele uitgestelde huwelijken geweest.

De ingezette bezuinigingen van de voorgaande jaren wierpen in 2022 vruchten af. Evenals voorgaande jaarrekeningen 2020 en 2021 zijn de toegepaste waarderingsgrondslagen zoveel mogelijk gebaseerd op de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en specifiek RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

Het resultaat op de exploitatie 2022 is met een positief resultaat van €21.927,-- afgesloten. Helaas is het rendement op het belegd vermogen van Stichting Duivenvoorde negatief, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Op de effectenportefeuille en overige bezittingen is een negatief koersresultaat van €756.847,-- gerealiseerd waardoor het boekjaar 2022 overall met een negatief resultaat van €734.920,-- is afgesloten.

Gelet op de sterke vermogens-als liquiditeitspositie heeft het bestuur het volste vertrouwen dat de Stichting haar activiteiten op dezelfde basis kan blijven voortzetten en aan haar betalingsverplichtingen kan blijven voldoen. Op basis van de huidige omstandigheden is er zodoende geen reden om aan de continuïteitsveronderstelling te twifelen en is er vertrouwen in de te behalen resultaten in 2023 .

Baten	2022
Opbrengsten kasteel, museum etc.	135.563,--
Opbrengsten Development & Relaties	208.927,--
Opbrengsten Groen	582.825,--
Som van de baten	927.315,--
Lasten	
Kosten kasteel, museum etc.	208.131,--
Kosten Development & Relaties	180.750,--
Kosten Groen	192.131,--
Onderhoud en exploitatie gebouwen	131.070,--
Personeelskosten (niet doorbelast)	113.349,--
Overige kosten	79.957,--
Som van de lasten	905.388,--
Saldo van baten en lasten	21.927,--
Opbrengsten effecten en interest	-756.847,--
Bijzondere baten en lasten	-
Baten en lasten Ontwikkelingsplan Park	-
Resultaat boekjaar	-734.920,--
Resultaatbestemming	
Stichtingsvermogen	<u><u>-734.920,--</u></u>

8. NEVENFUNCTIES

Nevenfuncties Bestuur Stichting Duivenvoorde

Arent van Wassenaer

- The Faithful Goose b.v., Den Haag, Eigenaar
- Raad van Arbitrage in Bouwgeschillen, Utrecht, Arbitrator
- Westermeerwind Beheer B.V., Almere, Onafhankelijk voorzitter directie
- Responsible Mining Foundation, Nyon (Zwitserland), Treasurer
- Geschillencommissie Koninklijke Nederlandse Schaatsenrijdersbond, Utrecht, Voorzitter
- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, Raadsheer Plaatsvervanger
- Gerechtshof Den Haag, Raadsheer Plaatsvervanger
- Stichting Internationaal Van Wassenaer Concours Utrecht, Voorzitter

Rijnhard Snouckaert van Schauburg

- ABN Amro Corporate Finance & Capital Markets, Managing Director
- Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht, Lid Dirigerende Commissie en Voorzitter On-roerend Goed Commissie
- M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting, Voorzitter College van Regenten
- Stichting Wassenaarse Hulpverlening, Penningmeester

Jolien Wiesenhaan

- Dutch Vision Institute, Directeur Eigenaar
- Raad van Toezicht Number 5 Foundation, Voorzitter
- Bestuurslid Amantia Stichting, Secretaris

Sarah de Clercq

- Sotheby's, Managing Director
- Raad van Commissarissen De Porceleyne Fles / Royal Delft Group, Lid
- Raad van Bestuur Museum Panorama Mesdag, Lid
- Raad van Advies Museum More, Lid

Peter Arensman

- Future Food Fund Coöperatie U.A, Oprichter & Managing Partner
- People Planet Profit BV, Oprichter & Managing Partner
- BAS Consultancy BV, Oprichter & CEO
- CDA Business Club, Voorzitter Bestuur
- Raad van Toezicht Goede Doelen Nederland, Lid
- Bestuur Sociëteit Koninklijke Schouwburg, Lid

Femke Dierkx

- Rijksmuseum, Head of Decorative Arts
- Bestuur Stichting Daniel Marot Fonds, Lid
- Programma commissie CODART, Lid

Elsabé Schimmelpennick van der Oye

- Lookfar Conservation, Director of Sustainability Strategies

Maurits Tiethoff

- Clean Clothes B.V., Oprichter & Bestuurder
- Bubble&Stitch B.V., Oprichter & Bestuurder
- Peti B.V., Oprichter & Bestuurder
- F.M. Tiethoff Holding B.V., Oprichter & Bestuurder
- Koninklijke Landmacht, Reserve Officier (Eerste Luitenant) 1 CMI-Commando

Nevenfuncties team Duivenvoorde

Antoinette van Dorssen

- Stichting Museumregister Nederland, Lid Registratiecommissie
- Arrtra Art Travel, Adviseur

Simone Nieuwenbroek

- Werkgroep Adelsgeschiedenis, Bestuurslid
- Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, Bestuurslid
- Het Buiten, Auteur

Merel IJsbrandy

- Raad van Toezicht Museum Drachten, Lid

